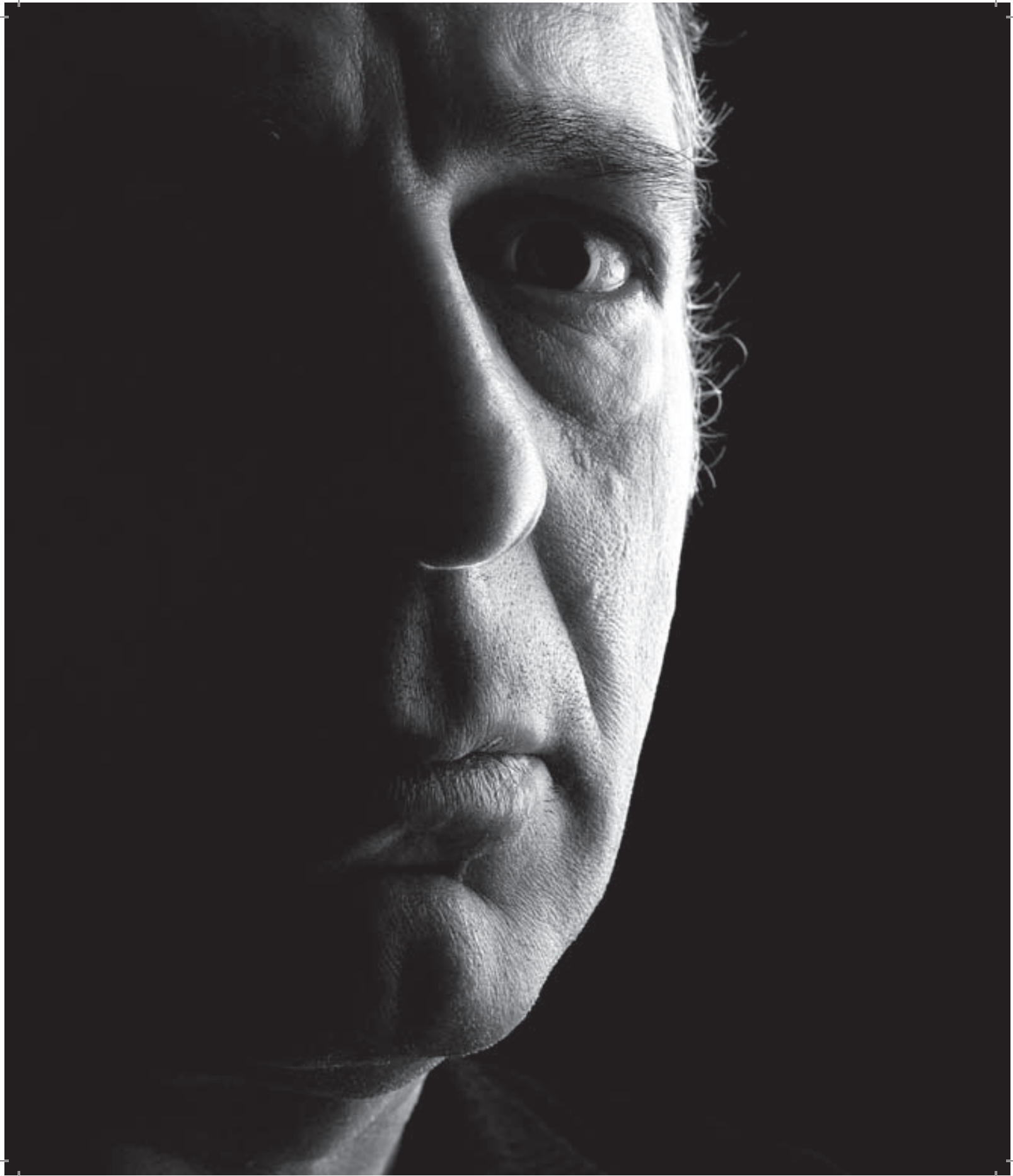

ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ: ΕΜΠΕΙΡΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΞΙΩΜΕΝΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕ ΓΙΑ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ «ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ», ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΕΚΟΨΑΝ ΜΕ ΩΜΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΤΟ 2008, ΛΙΓΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΠΕΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΙΓΕΣ ΜΕΡΕΣ ΠΡΟΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΘΕΙ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΦΟΡΟΥΣΕ. ΕΧΟΝΤΑΣ ΗΔΗ ΓΥΡΙΣΕΙ ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΣΕ ΣΤΥΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΑΙΝΙΑΣ «ΟΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥ», ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΒΑΣΙΖΟΤΑΝ ΣΤΟ ΟΜΩΝΥΜΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΖΟΝ ΠΕΡΚΙΝΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΠΑΣ ΜΟΝΟ ΣΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ», ΜΕ ΠΛΟΥΣΙΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΜΠΛΟΚ, ΠΡΟΧΩΡΗΣΕ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΦΙΛΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΔΙΧΩΣ ΣΥΝΟΡΑ» (WWW.TVXS.GR).

ΤΟΥ **ΒΙΚΤΩΡΑ ΤΣΙΛΩΝΗ**
victor.tsilonis@intellectum.org

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ**
www.untitledimages.gr

Επειτα από επικοινωνίες που κράτησαν αρκετό καιρό συναντηθήκαμε στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης στα μέσα Μαρτίου του 2011, όπου παρουσιαζόταν το δεκάλεπτο αλλά εξαιρετικά ανατρεπτικό ντοκιμαντέρ του με τίτλο «Γέλκαμ του Γιούροπ» (Welcome to Europe) και θέμα τα προβλήματα των μεταναστών στην Ευρώπη(;). Η συζήτησή μας, η οποία έλαβε χώρα στο Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης είναι εξαιρετικά επίκαιρη μέχρι σήμερα, παρά δηλαδή τα ραγδαία γεγονότα και το πλήθος των «απρόβλεπτων» εξελίξεων (βλ. Μεσοπρόθεσμο, Συμφωνία της 26ης Οκτωβρίου, σχηματισμό μεταβατικής κυβέρνησης «συνεργασίας», νέες διαπραγματεύσεις για την οικονομική μας υποδούλωση και επίσημη χρεοκοπία φυσικά ολοένα πιο κοντά).

Στη συνέντευξη λοιπόν που ακολουθεί –και στην οποία ως εμπειρότατος δημοσιογράφος ήταν αρκούντως προσεκτικός και λιγότερο ίσως αποκαλυπτικός απ’ ό,τι περιμέναμε– συζητάμε για την ελευθερία του λόγου, τη δημοσιογραφική δεοντολογία, το μεταναστευτικό, τις τρέχουσες εξελίξεις και «τα ασημικά που πρέπει να δώσουμε στους ξένους», (αφού εξέλιπαν τότε άλλες διάσημες δηλώσεις, όπως αυτές του Πάγκαλου: «όλοι μαζί τα φάγαμε» και «δεν έχω να πληρώσω τους έκτατους φόρους για την ακίνητη περιουσία, ας με βάλει αν θέλει ο Βενιζέλος φυλακή!»).

Ποια είναι τα σημεία που θεωρείται περισσότερο σημαντικά στην δημοσιογραφική σας πορεία;

Είναι μια μακρά πορεία που έχει διάφορα σημεία καμπίς. Ένα πολύ σημαντικό σημείο καμπίς είναι όταν αποφάσισα να πάω στο Παρίσι για ένα είδος μετεκπαίδευσης στην δημοσιογραφία, την οποία μόλις είχα ξεκινήσει. Αυτό μου άνοιξε εντελώς τους ορίζοντες, μου έδωσε μια διαφορετική αντίληψη για τον κόσμο, για την Ελλάδα μέσα σ’ αυτό τον κόσμο και φυσικά για τη δημοσιογραφία. Ήταν μία σχολή στην οποία υπήρχαν τριάντα άτομα-συμφοιτητές μου από τριάντα διαφορετικές χώρες, οπότε ήταν μια τρομερή πολυπολιτισμική εμπειρία και επίσης μια πολύ καλή εκπαίδευση στο διεθνές ρεπορτάζ. Η επόμενη θα έλεγα μεγάλη στιγμή ήταν η απόφασή μου να σταματήσω το πολιτικό ρεπορτάζ στην Ελλάδα το 1989 και να πάω στη Μόσχα ως ανταποκριτής, εγκαταλείποντας μια πολλά υποσχόμενη καριέρα ως διευθυντής ή ως πολιτικός συντάκτης «μεγάλου μεγέθους». Αυτό ήταν μια

απόφαση για την οποία όλοι μου λέγανε ότι καταστρέφω την καριέρα μου. Αντίθετα, όμως, αποδείχθηκε εξαιρετικά αποδοτική απ’ όλες τις απόψεις. Έζησα όλες τις μεγάλες αλλαγές στη Σοβιετική Ένωση και σε όλες τις άλλες κομμουνιστικές χώρες που περιοδικά επισκεπτόμουν, έκανα πάρα πολλά ρεπορτάζ, ήρθα σε επαφή και έκανα φιλίες με μεγάλους δημοσιογράφους διεθνούς διαμετρήματος και έγραψα μυθιστορήματα και βιβλία.

Εκτός από τη δημοσιογραφία, ουσιαστικά αυτή η εμπειρία σας βοήθησε να εισέλθετε λοιπόν και στο χώρο της λογοτεχνίας με το βιβλίο «Μην Πας Ποτέ Μόνος στο Ταχυδρομείο»;

Ναι, σίγουρα. Είχα κάποιες ιδέες να γράψω λογοτεχνία έτσι κι αλλιώς, αλλά πήρα πολλά ερεθίσματα στη Μόσχα.

Πέρα όμως από αυτές τις στιγμές έχετε πάρει και βραβεία, ένα από αυτά είναι το 2000 νομίζω από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Πανεπιστήμιο του Χάγκεν για το ντοκιμαντέρ «Κομμουνισμός: η Μεγάλη Ουτοπία του 20ού Αιώνα»;

Ναι, εντάξει. Έχω πάρει διάφορα βραβεία και τώρα τελευταία πήρα δύο διεθνή βραβεία, ένα στην Κορέα και ένα στην Ισπανία, για την «Εξομολόγηση ενός Οικονομικού Δολοφόνου».

Πως νιώθετε όταν βραβεύεστε για κάποιο ντοκιμαντέρ όπως «Ο κομμουνισμός: η Μεγάλη Ουτοπία του 20ού Αιώνα» και υπάρχουν αντιδράσεις ή τα στοιχεία του ντοκιμαντέρ χαρακτηρίζονται ως αναληθή; Σας ενοχλεί αυτή η κριτική;

Δεν με ενοχλεί γιατί πάντα υπάρχουν κάποιοι που διαφωνούν, δηλαδή αποκλείεται να υπάρχει ομοφωνία, άλλωστε θα ήταν ανιαρό. Υπάρχουν δύο κατηγορίες κριτικών. Η μια που είναι καλόπιστη και στηρίζεται στις διαφορετικές της πεποιθήσεις και η άλλη των κομπλεξικών. Τους ανθρώπους της πρώτης κατηγορίας τους αντιμετωπίζω με επιχειρήματα, τους ανθρώπους της δεύτερης τους αντιμετωπίζω με χιούμορ, γιατί υπάρχει μια γελοιογραφία την οποία έχω πάντα στο μυαλό μου σ’ αυτές τις περιπτώσεις, που είναι η «Κιβωτός του Νώε» και είναι ο Νώε με όλα τα ζώα πάνω στην ώρα του κατακλυσμού και την ίδια στιγμή υπάρχει έξω από την Κιβωτό ο τρυποκάρυδος, ο οποίος πάει και ανοίγει τρύπες στην Κιβωτό, οπότε η Κιβωτός σε λίγο θα βουλιάξει, και η λεζάντα γράφει ότι σε κάθε θέμα υπάρχει τουλάχιστον ένας μαλάκας.

“ Αν χώρες με το αντίστοιχο δυναμικό, όπως λόγω χάριν η Πορτογαλία, έχουν δύο δημόσια τηλεοπτικά κανάλια και δύο ιδιωτικά και πολύ λιγότερα από 180 επαρχιακά, κάτι σημαίνει αυτό. ”

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

Οπότε δεν σας πειράζουν οι τρυποκάρυδοι;

Οπότε δεν με ξαφνιάζει και δεν μ' ενοχλεί.

Στο δρόμο, ενώ ερχόμασταν, σας άκουσα που αναφέρατε την λέξη «δεοντολογία» και κάνοντας μια μικρή έρευνα στο διαδίκτυο είδα ότι η δημοσιογραφική δεοντολογία έχει συχνά συνδεθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με το όνομά σας. Σταχυολογώ δύο περιστατικά, την προσωρινή διαγραφή σας από την ΕΣΗΕΑ για δύο μήνες, εξαιτίας μιας διαφημιστικής καταχώρησης στον τύπο για ένα υβριδικό μοντέλο της Lexus, και την άλλη όταν το 2010 αποφασίσατε να αποχωρήσετε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ET για λόγους δεοντολογίας, όπως επικαλεστήκατε. Ποια νομίζετε ότι είναι η θέση της δεοντολογίας στη ζωή και το επάγγελμά σας;

Τα δύο παραδείγματα που αναφέρατε άπτονται της δεοντολογίας, αλλά δεν άπτονται της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Ως προς την αποχώρησή μου από το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει να κάνει με το γεγονός ότι δεν μπορούσα να είμαι και κριτής και κρινόμενος. Δηλαδή, από τη στιγμή που είχα κάνει αίτηση για την επαναφορά των εκπομπών, οι οποίες παλιότερα είχαν λογοκριθεί και είχαν σταματήσει και αυτή η έγκριση περνούσε μέσα από το Διοικητικό Συμβούλιο, δεν θα μπορούσα να είμαι ταυτόχρονα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που θα έκρινε τη δικιά μου πρόταση. Άρα ήταν μια δεοντολογία γενικότερου χαρακτήρα. Και η άλλη για τη δεοντολογία ήταν επίσης πολύ ειδική, δηλαδή εγώ έκανα μια διαφήμιση στην οποία μάλιστα με διαφημίζανε αντί να διαφημίζω, γιατί ήταν μια διαφήμιση που υπονοούσε ότι κάνω τέλεια τη δουλειά μου και ότι το αυτοκίνητο Lexus στοχεύει να κάνει το ίδιο. Δηλαδή στην πραγματικότητα η διαφήμιση με διαφημίζε και γι' αυτό δεν πληρώθηκα γι' αυτή! Τώρα η δημοσιογραφία στην Ελλάδα έχει καταρρεύσει πλήρως γιατί πολλοί δημοσιογράφοι είναι διαπλεκόμενοι, άλλοι δουλεύουν για την εξουσία και συγχρόνως κάνουν ρεπορτάζ στο ίδιο υπουργείο, μια απίστευτη δηλαδή κατάσταση. Και πάνω σ' αυτή την απίστευτη κατάσταση έχουσε βγάλει και μια παλιά διάταξη που λέει ότι απαγορεύεται να κάνεις διαφημίσεις ενώ στην πραγματικότητα συχνά ο πιο διαφανής τρόπος είναι να κάνεις διαφήμιση. Γιατί αν εγώ ήθελα να προωθήσω το αυτοκίνητο Lexus θα μπορούσα να το κάνω έμμεσα, πλαγίως. Παρ' όλα αυτά εγώ τιμωρήθηκα επειδή το έκανα ευθέως! Τέλος πάντων

η δεοντολογία «τηρείται» από μια ΕΣΗΕΑ που είναι μια τελείως αναχρονιστική και ξεπερασμένη από τις εξελίξεις συνδικαλιστική συντεχνία στην πραγματικότητα. Μια συντεχνία, η οποία δεν έχει ποτέ ασχοληθεί με τα ουσιαστικά θέματα της δημοσιογραφίας, όπως είναι λόγου χάριν η ελευθερία της έκφρασης. Έτσι, δεν τιμωρεί αυτούς που καταπατούν την ελευθερία ή βάζουν περιορισμούς, ενώ δεν έχει κάνει ποτέ μέχρι σήμερα ούτε μια απεργία στην ιστορία της για θέματα που άπτονται της ελευθερίας της έκφρασης. Με διαγράψανε για δυο μήνες αλλά δεν μ' ενδιαφέρει καθόλου.

Μιλήσαμε λίγο και για την λογοκρισία την οποία δέχθηκαν οι εκπομπές σας και οδήγησαν στην ξαφνική διακοπή τους και σ' ένα κύμα αντιδράσεων από το κοινό με χιλιάδες υπογραφές στο διαδίκτυο, ακόμα και διαδήλωση μπροστά από την ET από όσο θυμάμαι. Πιστεύετε ότι η λογοκρισία είναι το πρώτο σκαλοπάτι ελέγχου των δημοσιογράφων προτού απειληθεί η ζωή τους; Γιατί τα τελευταία χρόνια έχουμε πολλούς θανάτους δημοσιογράφων και στα πεδία μαχών και αλλού.

Εντάξει, ναι, αλλά θεωρώ ότι είναι δύο διαφορετικά θέματα. Η λογοκρισία είναι μία πανάρχαια τέχνη, η οποία πολλές φορές, όπως στην περίπτωση του Σωκράτη, τιμωρήθηκε με θάνατο. Στη συνέχεια άρχισαν και πυροβολούν τους αγγελιαφόρους, αντί να προσπαθούν να καταλάβουν το μήνυμα. Έφερνε ένας αγγελιαφόρος μια κακή είδηση και τον σκότωναν οι βασιλείς, γιατί τους εκνεύριζε το μήνυμα που μετέφερε. Αυτό συνεχίζεται με διαφορετικούς τρόπους και σήμερα.

Εσείς ο ίδιος έχετε πέσει λοιπόν θύμα λογοκρισίας, αλλά έχετε κινδυνεύσει ποτέ στα πλαίσια της δημοσιογραφικής σας έρευνας;

Κυρίως, κίνδυνο έχω νιώσει όταν κάλυπτα πολεμικές συγκρούσεις, ιδίως στην περίπτωση του πολέμου στην Γιουγκοσλαβία που τον κάλυψα και πιο συστηματικά.

Σας το ρωτάω γιατί τελευταία γίνεται ιδιαίτερα λόγος γι' αυτό: ο Νίκος Μεγγρέλης ασχολείται ειδικά με το θέμα της δολοφονίας εκατό δημοσιογράφων περίπου κάθε χρόνο στο ντοκιμαντέρ του «Σούτιγκ Εγκένστ Σούτινγκ» (Shooting vs

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

Shooting) το οποίο προβάλλεται αυτό τον καιρό στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, και η Λύντια Κάτσο σε άρθρο της με τίτλο «Οι Απρόθυμοι Ήρωες» που δημοσιεύθηκε πρόσφατα στο πανευρωπαϊκό δίκτυο περιοδικών Eurozine, θεωρούν ότι έχουμε περάσει από το στάδιο της λογοκρισίας σ' ένα κτηνώδες στάδιο ελέγχου της δημοσιογραφίας.

Ναι αυτό είναι αλήθεια, αυτό που ξεκίνησε είναι μια τάση που συμβαδίζει στην πραγματικότητα με την χειροτέρευση όλων των διεθνών εξελίξεων, δηλαδή με την οικονομική κρίση, τους πολέμους που ξεκίνησαν τη δεκαετία του 2000, από τους δίδυμους πύργους και μετά, με τον πόλεμο στο Αφγανιστάν και κυρίως με τον πόλεμο στο Ιράκ. Το πρώτο βήμα στην πραγματικότητα είχε γίνει το 1999, όταν η αμερικανική αεροπορία βομβάρδισε τη Σερβική Ραδιοτηλεόραση, γιατί «έκανε προπαγάνδα», λες και ας πούμε «Η Φωνή της Αμερικής» δεν κάνει προπαγάνδα. Αυτό ήταν στην πραγματικότητα ένα σημείο καμπής, το οποίο δυστυχώς τα διεθνή μέσα ενημέρωσης δεν το αντιπάλεψαν ούτε το επέκριναν, όπως θα έπρεπε, με αποτέλεσμα στις επόμενες πολεμικές συγκρούσεις να έχουμε σχεδόν αμέσως αληθινά πυρά κατά των δημοσιογράφων.

Και πώς ακριβώς γεννήθηκε η ιδέα της «Τηλεόρασης Χωρίς Σύνορα» (www.tvxs.gr), μετά το «Ρεπορτάζ Χωρίς Σύνορα»;

Είχα την ιδέα πριν με εκπαραθυρώσουν από την ET, αλλά δεν είχα χρόνο για να την υλοποιήσω. Και η ιδέα αυτή εδράζεται περισσότερο στην πεποίθησή μου ότι το μέλλον της ενημέρωσης περνάει μέσα από το διαδίκτυο. Όταν βρήκα λοιπόν ελεύθερο χρόνο το έκανα.

Θα ήθελα να σας ρωτήσω πώς αντιμετωπίζετε τα έξοδα της λειτουργίας της «Τηλεόρασης Χωρίς Σύνορα» στο διαδίκτυο, τα οποία κάποια στιγμή είχα ακούσει ότι μπορεί να φτάνουν και τα 20.000 ευρώ το μήνα;

Ήταν και μεγαλύτερα κάποια στιγμή! Εγώ είχα πάρει ένα δάνειο, το οποίο ήλπιζα ότι βάσει των υποσχέσεων και των διαφημιστικών συμφωνιών που είχα κλείσει ότι θα κάλυπτε το εγχείρημα. Μετά όμως συνέβη κάτι ανάλογο με τη λαϊκή ρήση «είπε ο Εβραίος να πάει στο παζάρι και ήταν ημέρα Σάββατο», δηλαδή η «Τηλεόραση χωρίς Σύνορα» ξεκίνησε το καλοκαίρι του

2008 και η διεθνής οικονομική κρίση λίγο μετά τον Οκτώβριο και έτσι βρέθηκα στο μεταίχμιο. Θα έπρεπε ίσως να σταματήσω, αλλά είχα βρει γραφεία, είχα αγοράσει μηχανήματα, είχα κάνει προσλήψεις και έπρεπε να συνεχίσω. Δεν ήξερα ποτέ βέβαια ότι η κρίση θα έφθανε τόσο γρήγορα και με τέτοια δριμύτητα στην Ελλάδα. Φυσικά έγιναν περιορισμοί στα έξοδα, χωρίς να γίνουν απολύσεις, δηλαδή όσοι έφυγαν δεν αντικαταστάθηκαν, εξάλλου ήταν μια εποχή που είχαν έρθει αρκετοί δοκιμαστικά και δεν ήταν καθιερωμένες πολύ οι θέσεις. Επίσης, έκανα αναγκαστικούς περιορισμούς στο κομμάτι της διαδικτυακής τηλεόρασης (Web TV) παρότι ήταν για την εποχή μία πρωτοπόρα κατά κάποιο τρόπο υπηρεσία, αλλά κόστιζε αρκετά περισσότερο. Τώρα είναι και πάλι ελλειμματικό το ισοζύγιο, ευτυχώς όμως όχι σε σημείο καταστροφής.

Και είναι ακόμα δωρεάν, γιατί υπήρχαν σκέψεις να λειτουργήσει συνδρομητικά.

Υπάρχει ακόμα αυτή η σκέψη και ενδεχομένως να είναι σαν το «Σχέδιο Β», δηλαδή, αν δεν λειτουργήσει τίποτα άλλο θα το εφαρμόσουμε. Ωστόσο, πιστεύω ότι αργά ή γρήγορα θα πάμε σ' ένα τέτοιο μοντέλο, γιατί ο κόσμος μπορεί να καταλάβει ότι για να υπάρχει μια ουσιαστική και αξιόπιστη ενημέρωση πρέπει να υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι να δουλεύουν συστηματικά πάνω σ' αυτό. Δεν μπορεί να γίνεται μόνο σε ερασιτεχνική ή εθελοντική βάση, όπως η λεγόμενη δημοσιογραφία των πολιτών στο διαδίκτυο, η οποία εξάλλου είναι περιορισμένης αποδοτικότητας.

Πιστεύετε λοιπόν ότι μπορεί να υπάρχει μία ανεξάρτητη δημοσιογραφία που να προσφέρει αντικειμενική πληροφόρηση σήμερα; Αυτό δεν είναι απλά ένας παλιός μύθος;

Όχι, όχι, σίγουρα, η «Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα» (www.tvxs.gr) και η επιτυχία της είναι απόδειξη για το ότι αυτό μπορεί να υπάρξει, κι ας μην διεκδικώ δάφνες ότι είναι το καλύτερο μέσο ενημέρωσης που υπάρχει στον κόσμο, κάθε άλλο. Έχει πάρα πολλά πράγματα να κάνει ακόμα, αλλά από την άλλη πλευρά το γεγονός και μόνο ότι έχει ανεξαρτησία γνώμης και δημοσιεύει πράγματα χωρίς να ελέγχεται από καμία οικονομική ή πολιτική εξουσία, την έχει κάνει δημοφιλή. Και αν είχα τα μέσα για περισσότερα ρεπορτάζ, για περισσότερους ανθρώπους κ.α., νομίζω

“ Η δημοσιογραφία έχει στην Ελλάδα καταρρεύσει πλήρως γιατί πολλοί δημοσιογράφοι είναι διαπλεκόμενοι, άλλοι δουλεύουν για την εξουσία και συγχρόνως κάνουν ρεπορτάζ στο ίδιο πουργείο. ”

ότι θα μπορούσε να γίνει ένα πρότυπο ανεξάρτητο μέσο.

Σίγουρα είμαστε στην εποχή του διαδικτύου και των νέων μέσων μαζικής επικοινωνίας όπως αυτό εκφράζεται μέσα από ιστολόγια (blogs), διάφορους ιστότοπους όπως η «Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα» και άλλα. Πολύ συχνά βέβαια παρατηρούμε ότι αυτά τα νέα μέσα αρκούνται στην αναπαραγωγή ειδήσεων από άλλα μεγαλύτερα κανάλια, δηλαδή δεν βρίσκονται πρωτογενώς κοντά στην πηγή των ειδήσεων, αλλά αναπαράγουν από άλλες πηγές από το Μπι Μπι Σι, το Ρόιτερ κτλ. Πόσο αξιόπιστη όμως τελικά μπορεί να είναι αυτή του είδους η ενημέρωση για τους πολίτες, οι οποίοι επισκεπτόμενοι αυτές τις ιστοσελίδες βαυκαλίζονται ότι έχουν πρόσβαση σε εναλλακτική και καλύτερη πληροφόρηση;

Τώρα, σε ό,τι αφορά την «Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα» εμείς προσπαθούμε και κάνουμε και δικά μας ρεπορτάζ για μια σειρά από θέματα, γιατί αν ένα ιστολόγιο απλώς και μόνο, παίρνει από διάφορες δηλαδή πηγές και τα παρουσιάζει ξανά, δεν κάνει κάτι το ουσιαστικό. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν κάποιες ειδήσεις που δεν αναδεικνύονται και τις οποίες προσπαθούμε να αναδείξουμε. Αλλά συχνά υπάρχει μια επικαιρότητα που είναι ίδια, απλώς αυτό που διαφέρει είναι ο τρόπος που παρουσιάζεις την επικαιρότητα. Εμείς προσπαθούμε σ' αυτά τα κομμάτια, είτε αφορούν την εσωτερική πολιτική είτε διεθνή θέματα, να τα παρουσιάζουμε μ' ένα διαφορετικό τρόπο. Λόγου χάριν τώρα για το χρέος έχουμε κάνει μια σειρά από συνεντεύξεις που διευρύνουν το θέμα του χρέους, από τον Όσκαρ Λαφοντέν μέχρι τον Πέδρο Πάεζ ο οποίος ήταν ο υπουργός των Οικονομικών του Εκουαδόρ που διαπραγματεύθηκε το χρέος. Δηλαδή προσπαθούμε να δώσουμε μια ευρύτερη ενημέρωση και να διαμορφώσουμε μέσα σε αυτή τη βάση έναν εναλλακτικό τρόπο θεώρησης των πραγμάτων.

Επειδή αναφερθήκατε σε θέματα τα οποία αναδεικνύονται μέσα και από την «Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα», σήμερα λόγω χάριν είδα στην ιστοσελίδα σας να αναφέρονται ως κύρια θέματα το πυρηνικό ολοκαύτωμα και η εξέγερση στη Λιβύη. Μπορείτε να θυμηθείτε κάποιες ειδήσεις που αναδείχθηκαν μέσα από την κεντρική σελίδα του www.tvxs.gr και οι οποίες ήταν εξαιρετικά σημαντικές αλλά δεν ήταν

εκείνη τη στιγμή στην «επικαιρότητα»;

Ένα τελευταίο παράδειγμα, το οποίο το παίξαμε πάρα πολύ ήταν η καταστροφή των τρένων του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα, που επιχειρεί η κυβέρνηση στο όνομα του μνημονίου. Καταρρίψαμε όλη αυτή την προπαγάνδα ότι ο ΟΣΕ χρωστάει αυτά τα δις που του καταλογίζουν. Στην πραγματικότητα δεν τα χρωστάει ο ΟΣΕ, το Ελληνικό Κράτος χρωστάει στους Σιδηροδρόμους. Υπογραμμίσαμε ότι κόβουν γραμμές, οι οποίες είναι αποδοτικές ή θα μπορούσαν να γίνουν αποδοτικές και αναδείξαμε τις κινητοποιήσεις που γίνονται σε διάφορες περιοχές της χώρας για να μην κοπούν αυτές οι γραμμές. Υπάρχουν συνεχείς τέτοιες παρεμβάσεις, θέσαμε το θέμα να γίνουν ποινικές διώξεις εναντίον των υπουργών που κάνουν αυτές τις περικοπές και αυτό ήταν ένα τελευταίο παράδειγμα που προβάλαμε πάρα πολύ με εναλλακτικό τρόπο. Ένα θέμα που «ήταν και δεν ήταν» μέσα στην επικαιρότητα. Ήταν ένα είδος κατάρριψης της προπαγάνδας.

Και τι αποκάλυψε το ρεπορτάζ; Ποιοι ευνοούνται από το κλείσιμο των σιδηροδρόμων; Οι αεροπορικές εταιρίες μήπως;

Οι εργολάβοι των δημοσίων έργων που γνωρίζουν και την πολιτική ζωή της χώρας, αυτοί που κάνουν τους δρόμους. Έχουμε ένα υπουργείο, το οποίο λειτουργεί σαν μάντρα αυτοκινήτων, πουλάει αυτοκίνητα.

Το ίδιο θέμα έγινε και με τους μετανάστες, όπου ο τρόπος που ιεραρχήσαμε το θέμα αλλά και η σκοπιά που το είδαμε, ήταν τελείως διαφορετική από την επίσημη σκοπιά που ήταν απορριπτική απέναντί τους. Εμείς κάναμε μια διαφοροποίηση ανάμεσα σε ορισμένα αιτήματα που διατυπώθηκαν στην αρχή και τα οποία έβλεπαν μαξιμαλιστικά και κατά την γνώμη μου λαθεμένα το θέμα των μεταναστών, αλλά η ουσία είναι πως πρόκειται για ένα πραγματικό ζήτημα, κοινωνικό και ανθρωπιστικό, αφού υπάρχουν άνθρωποι που δουλεύουν πολλά χρόνια εδώ στην Ελλάδα και θα πρέπει να μην είναι παράνομοι για μια σειρά από λόγους που αφορούν ακόμα και την ίδια την ελληνική κοινωνία.

Έτσι, ο τρόπος που το παρουσιάσαμε, η σημασία που του δώσαμε, ήταν τελείως διαφορετική απ' ό,τι τα άλλα ΜΜΕ. Γενικά, κάνουμε συνέχεια μια σειρά από παρεμβάσεις για θέματα κοινωνικά, τα οποία υποβαθμίζονται από τα μέσα ενημέρωσης, όπως οι φυλακές, η ανεργία, η φτώχεια κτλ.

“ Καταρρίψαμε όλη αυτή την προπαγάνδα ότι ο ΟΣΕ χρωστάει αυτά τα δις που του καταλογίζουν. Στην πραγματικότητα δεν τα χρωστάει ο ΟΣΕ, το Ελληνικό Κράτος χρωστάει στους Σιδηροδρόμους. Επίσης υπογραμμίσαμε ότι κόβουν γραμμές, οι οποίες είναι αποδοτικές ή θα μπορούσαν να γίνουν αποδοτικές.”

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

Αναφερθήκατε ξανά πιο πάνω για τις «Εξομολογήσεις Ενός Οικονομικού Δολοφόνου», το οποίο γυρίστηκε μ' ένα κινηματογραφικό τρόπο και υπήρχε και ένα θέμα στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης το 2008 για το αν θα έπρεπε να επιτραπεί να προβληθεί ως ντοκιμαντέρ.

Ναι.

Αισθάνεστε προφητικός όταν αναδεικνύετε τέτοια θέματα αρκετό καιρό πριν ξεσπάσει η οικονομική κρίση, όταν στην Ελλάδα ο κόσμος ήταν ακόμη εντελώς ανυποψίαστος;

Ναι, θα ήθελα να είχα υπάρξει πιο προφητικός ακόμη, να είχα προειδοποιήσει πιο έντονα. Από μια άποψη αυτή είναι βέβαια η δουλειά των δημοσιογράφων, να ενημερώνουμε το κοινό για θέματα τα οποία έρχονται ή υπάρχουν εξελίξεις στο παρασκήνιο ή υπάρχουν εξελίξεις που υποφώσκουν και δεν έχουν ακόμα εκδηλωθεί αλλά που αν εκδηλωθούν θα επηρεάσουν τη ζωής τους. Σ' αυτό το κομμάτι η ελληνική δημοσιογραφία απέτυχε παταγωδώς στην υπόθεση της Ελλάδας με το χρέος ας πούμε.

Απέτυχε παταγωδώς ακόμη και τώρα ;

Τώρα εντάξει, τώρα είναι η εύκολη «δουλειά». Μετά το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), όλοι είναι εναντίον του ΔΝΤ. Στην πραγματικότητα το θέμα θα ήταν να καταλάβει ο κόσμος ότι η πορεία που είχε πάρει η χώρα ήταν μια πορεία που οδηγούσε αναγκαστικά στο ΔΝΤ. Δηλαδή εγώ έκανα ένα ντοκιμαντέρ παλαιότερα κάπου στο 2005, με τίτλο «Ελλάς, Ελλήνων υπερχρεωμένων» που στην πραγματικότητα έθετε αυτό το θέμα. Δηλαδή ότι το χρέος είναι σκλαβιά και ότι ο ρόλος των τραπεζών δεν ήταν σωστός. Δεν άρεσε καθόλου στις τράπεζες αυτό τότε. Αλλά ήμουν μόνο ένας άνθρωπος, εδω υπάρχουν ολόκληροι δημοσιογραφικοί οργανισμοί με 1.000 άτομα που απέτυχαν να προβλέψουν την κατάσταση ή να επισημάνουν ότι τα οικονομικά μας πηγαίνανε χάλια και πως κάποια στιγμή δεν θα μας δανείζαν άλλο.

Την 1η Μαΐου του 2010 σε μια από τις δηλώσεις που είναι από τις πιο διάσημες στο διαδίκτυο είπατε στη δημοσιογράφο Σόφκα Ζηνόβιεβ, στην εφημερίδα Independent, ότι «η Ελλάδα είναι σοβαρά άρρωστη, η Ελλάδα χρειάζεται μια εγχείρηση, χημειοθεραπεία, αλλά χρειάζεται και ελπίδα, η

οποία θα φέρει τη θεραπεία. Αλλιώς πώς μπορείς να έχεις κουράγιο να προχωρήσεις μπροστά;» Επίσης το Δεκέμβριο λίγους μήνες μετά ο ίδιος ο Στρος Καν όταν επισκέφθηκε την Ελλάδα παραλλήλισε το ρόλο του με αυτόν ενός γιατρού που θα δώσει φάρμακα στην Ελλάδα και όλα αυτά εμένα μου θύμισαν λίγο το διάσημο ντοκιμαντέρ και βιβλίο της Ναόμι Κλάιν «Το Δόγμα του Σοκ», στο οποίο φαίνεται οι ίδιοι ιατρικοί παραλληλισμοί να δηλώνονται ήδη από τη δεκαετία του 1970 στη Χιλή του Πινοσέτ, όταν εκεί πήγαν τα «μαγικά παιδιά» της Οικονομικής Σχολής του Σικάγο.

Ναι.

Ποια είναι σήμερα η γνώμη σας για την κρίση στη χώρα μας; Πώς βλέπετε το μέλλον της Ελλάδας, αν μπορούμε να πάρουμε κάποιο μάθημα ή δίδαγμα από την ιστορία του Πέρκινς ως οικονομικού δολοφόνου;

Το δίδαγμα του οικονομικού δολοφόνου είναι ότι το χρέος είναι σκλαβιά και ότι, όταν μια χώρα βρεθεί υπερχρεωμένη και πέσει στα δίχτυα του ΔΝΤ και της παγκόσμιας τράπεζας, χάνει την εθνική της ανεξαρτησία, τη δυνατότητα να καθορίζει τον προϋπολογισμό της και είναι υποχρεωμένη να ακολουθήσει μία συνταγή, η οποία είναι αυτή η συνταγή που ζούμε σήμερα και η οποία οδηγεί σε περαιτέρω ύφεση και στην απεμπόληση εθνικού πλούτου της χώρας. Στην περίπτωση της Ελλάδας, είναι όλα αυτά τα 50 δισεκατομμύρια ευρώ που ακούγονται, που υποτίθεται ότι θα τα πουλήσουμε τώρα, «τα ασημικά» δηλαδή. Αυτό ήταν το θέμα της ταινίας του οικονομικού δολοφόνου. Τώρα στην ελληνική περίπτωση η διαφορά είναι ότι ενώ στον οικονομικό δολοφόνο, οι οικονομικοί δολοφόνοι πήγαιναν σε διάφορες χώρες και εκβίαζαν τους Προέδρους για να πάρουν δάνεια, ώστε μετά να τους έχουν στο χέρι, γιατί δεν μπορούσαν μετά να τα αποπληρώσουν, οι ελληνικές κυβερνήσεις το έκαναν μόνες τους. Δεν χρειάστηκαν ούτε οικονομικοί δολοφόνοι, ούτε τίποτα. Χρειάστηκε ένα απαραίτητο πολιτικό σύστημα, το οποίο μοίραζε και κάποια καθρεφτάκια στους ιθαγενείς για να είναι ήσυχοι και από αυτή την άποψη εγώ είπα ότι η Ελλάδα ήταν βαθιά άρρωστη και το λέω αυτό εδω και πάρα πολλά χρόνια. Δηλαδή όλο το σύστημα αυτό το οποίο έχει διαμορφωθεί και στο οποίο εμπλέκονται και τα ΜΜΕ, είναι ένα σάπιο σύστημα, το οποίο αργά ή γρήγορα θα αρρώσταινε, γιατί εξαρχής νοσούσε.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

Ήταν ένα σύστημα το οποίο δεν είχε ισορροπίες και στο οποίο ο πρωθυπουργός μπορούσε να κάνει «ό,τι του κατέβει». Αυτό «άλλαξε» τη δεκαετία του 1980 με την αλλαγή του Συντάγματος που προώθησε ο Παπανδρέου και από 'κεί και πέρα αποκτήσαμε ένα σύστημα ανεξέλεγκτο, ένα σύστημα οικοδομημένο πάνω στο νεποτισμό, με οικογένειες που εναλλάσσονται στην εξουσία. Όλα αυτά είναι συμπτώματα μιας τριτοκοσμικής διάστασης του πολιτικού προβλήματος και οι συνέπειες θα εκδηλώνονταν αργά ή γρήγορα, πολύ περισσότερο στην παράλληλη οικονομία λόγω και των διεθνών εξελίξεων. Η ελληνική οικονομία, αυτή που υπήρχε στην δεκαετία του 1980, είχε αρχίσει και κατέρρευε. Στη Βόρεια Ελλάδα, λόγου χάριν, έκλεισαν όλα τα εργοστάσια. Άρα όταν μια χώρα παράγει λιγότερα απ' όσα ξοδεύει και έχει ένα διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα το οποίο αδυνατεί να προσανατολίσει τη χώρα, δεν γίνεται να έχει ευτυχή κατάληξη.

Οι δημοσιογραφικές σας εκτιμήσεις ποιες είναι; «Τα ασημικά» θα φτάσουν; Η «χημειοθεραπεία» θα έχει αποτελέσματα;

«Τα ασημικά» δεν φτάνουν με τίποτα, δηλαδή ακόμα και 50 δις να απήρχαν που δεν υπάρχουν –γιατί αποτελούν ένα αυθαίρετο κατασκεύασμα– και τα δίναμε, το 2015 θα χρωστούσαμε περίπου τα ίδια που χρωστάμε και σήμερα, δηλαδή αντί για 395 δις μόλις 350 δις, ενώ σήμερα το χρέος; είναι περίπου 345 δις.

Οι μετανάστες όμως δεν το ξέρουν αυτό και έρχονται στην Ελλάδα ή τη χρησιμοποιούν καταρχάς ως είσοδο στην Ευρώπη. Αυτός ήταν φαντάζομαι ένας από τους λόγους που γυρίστηκε το τελευταίο δεκάλεπτο ντοκιμαντέρ σας με τίτλο «Γέλκαμ του Γιούροπ» (Welcome to Europe), στο οποίο παίζετε και λίγο με τους θεατές αναφορικά με το θέμα «η είδηση ως κατασκευή ή η είδηση ως πληροφορία».

Ναι, οι μετανάστες δεν θέλουν να μείνουν στην Ελλάδα, δεν γεννηθήκανε μ' αυτό το όνειρο, όπως θέλουμε να πιστεύουμε. Οι μετανάστες βλέπουν την Ελλάδα σαν ένα πέρασμα για να πάνε κάπου αλλού. Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι συνθήκες που έχουν να αντιμετωπίσουν στην χώρα τους είναι ακόμα χειρότερες από αυτές που αντιμετωπίζουν εδώ. Αυτό δείχνει και το μέγεθος του προβλήματος που τους ωθεί να φύγουν και το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί ούτε με φράχτες, ούτε με

τίποτα. Τώρα, ως προς το ντοκιμαντέρ, εντάξει, η ανατροπή είναι μία αρκετά συνηθισμένη τεχνική στον κινηματογράφο και στην πραγματικότητα προσπαθώ να βάλω μ' έναν άλλο τρόπο στοιχεία κινηματογραφικής αφήγησης στο ντοκιμαντέρ έτσι ώστε να γίνονται πιο ενδιαφέροντα.

Όπως και στις «Εξομολογήσεις Ενός Οικονομικού Δολοφόνου»;

Με άλλον τρόπο εκεί, ναι. Εδώ δεν έχουμε καθόλου δραματοποιημένες σκηνές, έχουμε ένα εύρημα που ανατρέπεται στο τέλος με στόχο να προβληματίσει, να συγκινήσει, να ευαισθητοποιήσει.

Δεν αναδεικνύει όμως και την κατασκευή μιας είδησης; Δηλαδή, αν κάποιος δεν δει το τελευταίο ενάμισι λεπτό, θα μπορούσε να πιστέψει ότι όντως αυτά συμβαίνουν σε άλλες χώρες και όχι στην Ελλάδα.

Ναι, παίζει με την ιδέα της πλαστής είδησης, με την ιδέα ότι τα φαινόμενα απατούν, έτσι εξάλλου την έχουν πατήσει κατά κάποιο τρόπο και οι μετανάστες. Οι μετανάστες πιστεύουν ότι θα έρθουν στην Ελλάδα και θα είναι στην Ευρώπη αλλά βρίσκονται σε μια χώρα που τους φέρεται όπως θα τους φερόταν μια τριτοκοσμική χώρα. Πράγματι, όμως, από εκεί και πέρα υπάρχουν αρκετές παράλληλες αναγνώσεις στο ντοκιμαντέρ αυτό, το οποίο νομίζω ότι δίνει τροφή για παραπέρα προβληματισμό και το κάνει πολυδιάστατο.

Πόσο πιστεύετε ότι το ελληνικό κοινό έχει αλλοιωθεί πληροφοριακά από κατασκευασμένες ειδήσεις; Λόγου χάριν πάρα πολύς κόσμος ακόμα και σήμερα στην Ελλάδα αγνοεί την πιθανότητα ο Λούις Άρμστρονγκ (Louis Armstrong) να μην πάτησε ποτέ στο φεγγάρι, αλλά η απευθείας μετάδοση προσσελήνωσης να είχε γυριστεί μαγνητοσκοπημένη στα στούντιο του Τζέιμς Μποντ στο Λονδίνο και τους φαίνεται αδιανόητο να το ακούνε το 2011.

Οι Έλληνες ζουν σε μια εικονική πραγματικότητα εδώ και πάρα πολύ καιρό, ενώ με την βοήθεια των δανεικών ζούσαν σε μια φούσκα. Αυτή η καταναλωτική φούσκα, η οποία ακολούθησε τη φούσκα του χρηματιστηρίου ήταν τόσο μεγάλη που τους κάλυπτε τα μάτια και δεν μπορούσαν να δουν την πραγματι-

●● **Οι μετανάστες πιστεύουν ότι θα έρθουν στην Ελλάδα και θα είναι στην Ευρώπη αλλά βρίσκονται σε μια χώρα που τους φέρεται όπως θα τους φερόταν μια τριτοκοσμική χώρα.** ●●

κότητα. Ήταν και αρκετά νόστιμη, όπως όλες οι τσιχλόφουσκες που δίνεις σε παιδιά, τα οποία δεν είναι ώριμοι πολίτες ακόμα. Και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο για να δημιουργηθεί και να συντηρηθεί η φούσκα αυτή. Τώρα που μας έχει σκάσει η φούσκα στο πρόσωπο, την πληρώνουν και αυτοί που τόσα χρόνια τη δημιούργησαν, ενώ η δουλειά τους ήταν να την τρυπήσουν εξ αρχής.

Αναφερθήκατε όμως και στην εικονική πραγματικότητα και είναι μια ερώτηση που αφορά τα κοινωνικά κινήματα και τις επαναστάσεις. Στο 7ο τεύχος του περιοδικού είχαμε στα προλεγόμενα του τεύχους (editorial) ένα άρθρο για τον εικονικό επαναστάτη, τον άνθρωπο που μπαίνει στο Facebook, στο Tweeter και δεν κάνει επανάσταση, αν και ο ίδιος αυτό νομίζει όταν ανεβάζει τραγούδια για το Πολυτεχνείο ή φωτογραφίες από το Αλβανικό έπος. Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι η εικονική επανάσταση που στην ελληνική επικράτεια είναι ακόμη «ισχυρή», διαψεύδεται από τα λαϊκά κινήματα στη Μέση Ανατολή, την Τυνησία, την Αίγυπτο, τη Λιβύη, το Μπαχρέιν και τη Συρία;

Πρέπει να σημειώσουμε ότι ενώ οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το φέισμπουκ, στη Δύση χρησιμοποιούνται κυρίως για γνωριμίες ή για να βρει κανείς παλιούς γνωστούς, στις χώρες αυτές έπαιξαν έναν πραγματικά ανατρεπτικό ρόλο. Έχω μιλήσει με μπλόγκερ ο οποίος ήταν τέσσερα χρόνια φυλακή στην Αίγυπτο για κάποιες αναρτήσεις του στο διαδίκτυο. Δύο από τα τέσσερα χρόνια μάλιστα τα πέρασε σε πλήρη απομόνωση χωρίς να τον έχει δει κανείς, ούτε οι δικηγόροι, ούτε οι γονείς του. Δηλαδή μιλάμε για τρομερές συνθήκες. Και επίσης παίζουν πάρα πολύ μεγάλο ρόλο και στην εξέλιξη της επανάστασης, γιατί ας πούμε έχω μιλήσει με την Άσμαα Μαχφούζ (Asmaa Mahfouz), η οποία είναι μια ακτιβίστρια που αναρτά ένα βίντεο την παραμονή των κινητοποιήσεων και τους καλεί όλους στην πρώτη μεγάλη κινητοποίηση λέγοντας ότι «πρέπει να κατεβείτε όλοι γιατί αλλιώς δεν είστε άντρες». Αυτό παίζει καταλυτικό ρόλο, γιατί ιδίως η επανάσταση στην Αίγυπτο δεν έπεσε από τον ουρανό, αλλά ήταν αποτέλεσμα εξελίξεων τα τελευταία χρόνια μέσα από κάποιες οργανώσεις νέων οι οποίες δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια και προώθησαν το όλο θέμα. Αυτές οι οργανώσεις νέων κινήθηκαν με βάση το διαδίκτυο, του οποίου

η χρήση αποδείχτηκε καίρια.

Αυτό συνέβη χωρίς καμία «εξωτερική» υποστήριξη, γιατί τα κινήματα νέων στην περίπτωση της ανατροπής του Μιλόσεβιτς ή στην περίπτωση της «Πορτοκαλί Επανάστασης» στην Ουκρανία χρηματοδοτήθηκαν από τους Αμερικάνους. Αντιθέτως, αυτά έγιναν χωρίς καμία υποστήριξη.

Αφού μιλήσαμε έτσι για τα κινήματα αυτά, τα οποία θα δούμε βέβαια πως θα εξελιχθεί στο επόμενο διάστημα η πορεία τους, τι πιστεύετε για τα κοινωνικά κινήματα που έχουμε στην Ελλάδα, όχι βέβαια τόσο επαναστατικά, αλλά το κίνημα «Δεν Πληρώνω Διόδια: Στοπ» ή την αντίσταση των κατοίκων στην Κερατέα;

Για το κίνημα «Δεν Πληρώνω» νομίζω ότι εκφράζει μια δικαιολογημένη οργή, απέναντι σε πρακτικές νεοαποικιοκρατικές, αφού οι συμβάσεις που έχουν υπογραφεί με τις εταιρίες κατασκευής των διοδίων είναι αποικιοκρατικού χαρακτήρα και επίσης εκφράζει και μια δίκαια αγανάκτηση απέναντι στη βλακεία του Υπουργείου Μεταφορών και Συγκοινωνιών, το οποίο αντιμετωπίζει ένα υπαρκτό πρόβλημα: ενώ έχει απώλεια εσόδων λόγω της εισπραττοδιαφυγής και θα έπρεπε να πατάξει την εισπραττοδιαφυγή, ανεβάζει αντ' αυτού τις τιμές των εισιτηρίων και αυξάνει ακόμη περισσότερο την εισπραττοδιαφυγή. Δηλαδή οι άνθρωποι αυτοί είναι τόσο ανίκανοι που δεν μπορούν να σκεφτούν αυτό το πολύ απλό πράγμα που λέμε τώρα. Άρα υπάρχει μια δίκαια αγανάκτηση. Από εκεί και πέρα θεωρώ ότι το κίνημα αυτό θέλει κάποια προσοχή για το πώς μπορεί να εξελιχθεί, γιατί στο τέλος και οι χούλιγκαν, λόγου χάριν, μπορεί να θέλουν να μπουν δωρεάν στα γήπεδα, εγώ να μαλώσω με το μπακάλη μου και να μην θέλω να πληρώσω επειδή μου πουλάει τα προϊόντα ακριβά κ.ο.κ. Δηλαδή δεν νομίζω ότι πάνω σ' αυτό μπορεί να στηθεί ένα ολόκληρο κίνημα κοινωνικών ανατροπών. Μπορεί όμως να οδηγήσει τις αρχές να υποχωρήσουν και πράγματι το γεγονός ότι τώρα ανήγγειλαν μείωση στο κόμιστρο των διοδίων είναι μια πολύ σημαντική επιτυχία του κινήματος αυτού.

Με την Κερατέα, με τον ΧΥΤΑ εκεί, είναι μια διαφορετική κατάσταση όμως;

Με την Κερατέα νομίζω ότι έχουμε καταρχάς μια αστυνομική βία, η οποία έπαιξε ρόλο και στη δημιουργία και στη διόγκωση

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

☞ Αυτό συνέβη χωρίς
καμία «εξωτερική»
υποστήριξη, γιατί
τα κινήματα νέων στην
περίπτωση της ανατροπής
του Μιλόσεβιτς ή στην
περίπτωση της
«Πορτοκαλί Επανάστασης»
στην Ουκρανία χρηματοδο-
τήθηκαν από τους
Αμερικάνους. ☞

του προβλήματος. Από την άλλη πλευρά δυστυχώς, όμως, είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα κανείς δεν θέλει να γίνει ΧΥΤΑ στη γειτονιά του και έτσι οι δύστυχοι κάτοικοι των Άνω Λιοσίων υφίστανται όλες τις συνέπειες χωρίς να τους σκέφτεται κανείς. Αυτό δεν νομίζω ότι είναι δίκαιο, ούτε κοινωνικά προοδευτικό. Δηλαδή, θα πρέπει ο καθένας να αναλάβει το κόστος του τρόπου ζωής που κάνει. Κατά καιρούς στην Ελλάδα, η ανάγκη για διευθετήσεις τέτοιου τύπου θα πρέπει να συνοδεύονται βέβαια κι από έναν κοινωνικό διάλογο, γιατί κανείς δεν θέλει να θιχθεί η γειτονιά του. Το ίδιο είχε γίνει παλιότερα, κάτι το οποίο αποδεικνύεται πόσο βλακώδες ήταν τα προηγούμενα χρόνια με τα Αιολικά Πάρκα, που πολλοί δεν τα ήθελαν επειδή ήταν υποτίθεται αυτόρκειας και τώρα που δεν έχουν ούτε ένα ευρώ έχουν αρχίσει και παρακαλάνε γιατί μπορεί έτσι να ενισχυθούν οι τοπικές κοινωνίες. Άρα θέλω να πω ότι δεν θεωρώ ως το πιο ανατρεπτικό κίνημα, το κίνημα της Κερατέας.

Πώς βλέπετε να διαμορφώνεται το τοπίο των ΜΜΕ στην Ελλάδα; Έχουν ήδη κλείσει ορισμένες παραδοσιακές εφημερίδες, τηλεοπτικά κανάλια χρεοκοπούν, ραδιοφωνικοί σταθμοί εξαφανίζονται εν ριπή οφθαλμού.

Πάμε για μία ριζική αναδιάρθρωση του τοπίου, το οποίο ενδεχομένως θα το φέρει και σε πιο ρεαλιστικές διαστάσεις. Το γεγονός ότι έχουμε οκτώ τηλεοπτικά δίκτυα εθνικής εμβέλειας στην Ελλάδα είναι αποτέλεσμα αναρχίας και δεν στηρίζεται σε καμιά πραγματικότητα της οικονομίας και της αγοράς. Δηλαδή, αν χώρες με το αντίστοιχο δυναμικό, όπως λόγω χάριν η Πορτογαλία, έχουν δύο δημόσια κανάλια και δύο ιδιωτικά και πολύ λιγότερα από 180 επαρχιακά, κάτι σημαίνει αυτό. Εδώ διαμορφώθηκε όμως μια άναρχη κατάσταση. Παραδείγματος χάριν έχουμε τις περισσότερες εφημερίδες ανά κάτοικο σ' όλο τον κόσμο, τους περισσότερους τίτλους αλλά και παρά πολύ χαμηλές κυκλοφορίες. Είναι αστείο. Αυτές οι εφημερίδες μέχρι τώρα συντηρούνταν...

Από τον ΟΠΑΠ;

Αυτό κάποια στιγμή θα σταματήσει, άρα πάμε σε μια πλήρη αναδιάταξη του τοπίου. Τώρα, στα πλαίσια της παραπάνω κατάστασης, δυστυχώς και καλές προσπάθειες που γίνονται ή υπάρχουν στο χώρο της ενημέρωσης πλήττονται από την κρίση.

Οπότε ίσως μαζί με τα ξερά καούν και τα χλωρά;

Σίγουρα ναι, υπάρχει σαφέστατα ο κίνδυνος, όταν πιάνει φωτιά καίγονται και τα χλωρά.

Πλησιάζοντας στο τέλος της συζήτησής μας, θα ήθελα να θυμίσω λίγο αυτό που ακούγεται στο τέλος του ντοκιμαντέρ, το οποίο αφορά τους μετανάστες. Βλέπουμε τον Ιμάμη, ο οποίος – υποτίθεται ότι είναι Ιμάμης από την Βοσνία–Εργεζοβίνη, αλλά στ' αλήθεια είναι ένας Έλληνας Ιμάμης που πηγαίνει στον Έβρο και προσεύχεται δίπλα στο ποτάμι για όλους αυτούς τους άγνωστους νεκρούς που πνίγονται προσπαθώντας να περάσουν παράνομα τα υδάτινα ελληνοτουρκικά σύνορα– να λέει: «Αυτοί οι άνθρωποι που τους έχουμε θάψει εδώ δεν είναι άνθρωποι κατώτερου Θεού, είναι άνθρωποι του ίδιου Θεού, όση αξία έχουμε εμείς την ίδια αξία έχουν και αυτοί». Πώς βλέπετε την κατάληξη του περιστατικού της Υπατίας και τον τρόπο που ανέδειξε τουλάχιστον το μεταναστευτικό πρόβλημα στην Ελλάδα;

Νομίζω ότι το θετικό της Υπατίας και της απεργίας πείνας ήταν ακριβώς ότι ανέδειξε ένα πρόβλημα το οποίο είναι υπαρκτό. Γιατί όπως είπαμε και προηγουμένως υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι δουλεύουν για χρόνια στην Ελλάδα και δεν έχουν άδεια παραμονής. Δεν μπορούν καν να πάνε στην πατρίδα τους να δουν τους δικούς τους. Αυτό είναι τελείως παράλογο και έπρεπε να διευθετηθεί. Τώρα, τα αιτήματα τα οποία ειπώθηκαν κατά τη διάρκεια της απεργίας πείνας, δηλαδή να νομιμοποιηθούν όλοι οι μετανάστες ήταν μαξιμαλιστικά, εκτός πραγματικότητας και νομίζω ότι σωστά δεν ικανοποιήθηκαν. Άρα καταλήξαμε τελικά σε μία συμφωνία την οποία θεωρώ δίκαιη, μολονότι η κατάσταση κινδύνευσε συχνά να ξεφύγει από τον έλεγχο.

Γνωρίζετε τι ακριβώς περιλάμβανε αυτή η συμφωνία;

Στην ουσία θα δοθεί σ' αυτούς τους ανθρώπους με κάποιο τρόπο ή τουλάχιστον στους περισσότερους από αυτούς άδεια παραμονής και επίσης θα τους δοθεί το δικαίωμα να μπορούν να ταξιδεύουν στο εξωτερικό, να βλέπουν τους δικούς τους, που είναι ένα βασικό ανθρώπινο τους δικαίωμα.

Αυτό δεν ανοίγει ένα παράθυρο για άλλους μετανάστες να κάνουν το ίδιο ακριβώς ;

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

Θα μπορούσε, αλλά νομίζω ότι αυτή τη φορά δε θα γινότανε με τον ίδιο τρόπο, δηλαδή δεν νομίζω ότι τώρα ο κάθε μετανάστης θα αρχίσει να κάνει απεργία πείνας εδώ πέρα στην Ελλάδα.

Ήταν βέβαια και ένα θέμα το οποίο ανέδειξε από μία άποψη τη σύνδεση πλέον που έχει το μάρκετινγκ με τη δημοσιογραφία, δηλαδή ήταν κάτι το οποίο το εκμεταλλεύτηκαν πάρα πολύ τα ΜΜΕ και σε έναν μεγάλο βαθμό σχεδόν, σε βαθμό μάρκετινγκ θα έλεγε κανείς.

Γιατί μάρκετινγκ;

Λόγω της υπερέκθεσης του συγκεκριμένου θέματος και επειδή σαν θέμα «πούλησε» πολύ.

Δεν θα το έβλεπα έτσι.

Γενικά πώς βλέπετε την έννοια του μάρκετινγκ, τη σύνδεση του μάρκετινγκ με τη δημοσιογραφία;

Κανονικά δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Είναι μια διεθνής τάση που ξεκίνησε μ' αυτό που στην Αμερική ονομάστηκε από τους κριτικούς «ινφοτέινμεντ» που είναι κάτι μεταξύ ψυχαγωγίας και ενημέρωσης, με πηχιαίους τίτλους και εντυπωσιασμό αντί για ουσία. Στην Ελλάδα αυτό έγινε στην πιο βαλκανική, χυδαία και φτηνή εκδοχή, με τηλεοπτικά παράθυρα συνεχώς ανοικτά σε εκπομπές και με μεσημεριανά προγράμματα εξαιρετικά χαμηλής ποιότητας κτλ. Αυτό είναι στην πραγματικότητα το τηλεμάρκετινγκ, το μάρκετινγκ που γίνεται αφού έχει φύγει η ουσία της ενημέρωσης και μετατρέπεται σε εντυπωσιασμό για διαφημιστικούς λόγους, για να μαζέψει πελατεία και όχι για να ενημερώσει ή να χτίσει σταθερές σχέσεις με το κοινό.

“Οι Έλληνες με την βοήθεια των δανειακών ζούσαν σε μια φούσκα. Αυτή η καταναλωτική φούσκα που ακολούθησε τη φούσκα του χρηματιστηρίου ήταν τόσο μεγάλη που τους κάλυπτε τα μάτια και δεν μπορούσαν να δουν την πραγματικότητα.”

